

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО ДП "ЛІСИ УКРАЇНИ" ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА

“22” 04 2025 року

с-ще Клесів Сарненського району Рівненської області

На пропозицію ДП "Ліси України" Філії "Поліський лісовий офіс" (недалі Філії) Клесівського надлісництва (надалі - надлісництва), лист № 4863/34.4.1-2025 від 08.04.2025 року, нами комісією в складі: завідувача сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Сергія МУЗИЧКО, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Руслана МАЦЕЛИКА, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Тамари МАЦКОВОЇ, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Вікторії ОРЕШКО, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Ярослава БІЛОТІЛА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антона СТЕЛЬМАХА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яни ЛИМАР, помічника начальника Клесівського надлісництва Олега ШИЛО, провідного інженера охорони та захисту лісів Філії Олексія ЧЕЛОМБИТЬКА лісничого Томашгородського лісництва Сергія ШИЛА, лісничого Федорівського лісництва Миколи АРТЮШКА, лісничого Залавського лісництва Анатолія АМБРАМЧУКА, лісничого Рокитнівського лісництва Ігоря КИСОРЦЯ, лісничого Карпилівського лісництва Михайла БРИЧКИ, в.о., лісничого Мушпянського лісництва Ярослава КОВАЛЕВИЧА, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по НАДЛІСНИЦТВУ, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до п. 3, "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224., (надалі - СПЛУ).

Примітка:

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП "Клесівське лісове господарство";

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП "Рокитнівське лісове господарство";

- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

Насадження обстежені в ході лісопатологічного обстеження на загальній площі – 107.4 га. Зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку		Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захищеності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	у тому числі площа, можлива для експлуатації	склад	вік, років	висота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревини, куб. метри на 1 га						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Томашгородське	29	47	4,3		4,3		6СЗ3БП1ДЗ+ГЗ	90	0,60	1	27	36	300	3	ВСП	вітровал, бурелом	20	7	слабка
Томашгородське	30	53	0,8		0,8		7ГЗ2ОС1БП	50	0,70	3	17	20	150	3	ВСП	вітровал, бурелом	25	17	середня
Томашгородське	30	65	0,8		0,8		7СЗ2БП1ДЗ	90	0,50	1	27	40	230	3	ВСП	вітровал, бурелом	25	11	середня
Томашгородське	40	45	3,3		3,3		4СЗ3БПЗВЛЧ+ОС	56	0,60	1	21	26	180	3	ВСП	вітровал, бурелом	20	11	середня
Томашгородське	50	52	3,1		3,1		1ОСЗ+БП	66	0,60	1	26	30	340	3	ВСП	вітровал, бурелом	20	6	слабка
Томашгородське	51	91	4,7		4,7		9ДЗ1СЗ+БП+ОС	140	0,40	3	26	44	200	3	ВСП	вітровал, бурелом	10	5	слабка
Томашгородське	51	92	0,7		0,7		1ОСЗ	62	0,80	1	24	32	390	3	ВСП	вітровал, бурелом	15	4	відпал
Томашгородське	51	79	2,5		2,5		6СЗ2ВЛЧ2БП+ДЗ	100	0,60	1	27	32	290	3	ВСП	вітровал, бурелом	20	7	слабка
Томашгородське	51	98	1,8		1,8		8ВЛЧ(50)2ВЛЧ(75)+СЗ	50	0,60	1	22	28	210	3	ВСП	вітровал, бурелом	20	10	середня

Томашгородське	52	80	0,9		0,9		8С32ВЛЧ	63	0,80	2	20	28	300	озлд	ВСР	вітровал, бурелом	25	8	слабка
Федорівське	67	20	0,8		0,8		10СЗ	1		1				4	ВСР	вітровал, бурелом	30	0	
Федорівське	17	30	1,0		1,0		Галлянина природне поновлення СЗ 10БП	5		1	2			4	ВСР	вітровал, бурелом	35	0	
Федорівське	67	8	0,9		0,9		10СЗ	53	0,80	1	23	24	370	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	4	відпал
Федорівське	49	58	1,9	(2)	1,0	1,0	10СЗ	100	0,60	1	28	40	370	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	7	слабка
Федорівське	50	4	2,3	(1)	0,5	0,5	10СЗ	90	0,70	1	28	36	430	4	ВСР	вітровал, бурелом	40	9	слабка
Федорівське	8	39	5,5	(1)	5,4	5,4	9С31БП	70	0,80	1	22	24	340	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	4	відпал
Рокитнівське	14	45	1,4		1,4		10СЗ+БП	58	0,80	2	18	20	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	30	11	середня
Рокитнівське	18	14	1,8		1,8		9С31БП	70	0,80	3	18	18	230	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	9	слабка
Рокитнівське	21	3	2,8		2,8		9С31СБ+БП	50	0,70	2	16	16	200	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	8	слабка
Рокитнівське	28	1	4,6		4,6		10СЗ+БП	70	0,70	2	20	24	280	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	9	слабка
Рокитнівське	33	12	14,8	(1)	2,2	2,2	10СЗ	70	0,62	2	21	24	284	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	7	слабка
Рокитнівське	37	40	2,5	(1)	1,7	1,7	9С31БП	70	0,80	2	21	26	310	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	8	слабка
Рокитнівське	56	27	1,1	(1)	0,5	0,5	10СЗ+БП	80	0,50	2	21	30	220	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	9	слабка
Залавське	60	54	0,4		0,4		5БПЗВЛЧ2СЗ	65	0,70	2	19	24	200	озлд (3)	ВСР	вітровал, бурелом	30	15	середня
Залавське	61	71	0,9	(1)	0,2	0,2	10СЗ+БП	64	0,70	1	22	24	340	озлд (3)	ВСР	вітровал, бурелом	20	6	слабка
Залавське	61	58	1,4	(1)	1,1	1,1	9С31БП+ДЗ	52	7,00	1	20	24	260	3	ВСР	вітровал, бурелом	20	8	слабка
Залавське	57	1	0,3		0,3		10СЗ	45	0,80	2	16	18	230	озлд (3)	ВСР	вітровал, бурелом	20	9	слабка
Залавське	12	31	4,0		4,0		8С32БП	60	0,80	3	14	16	160	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	9	слабка
Залавське	12	41	15,5		15,5		10СЗ+БП	66	0,63	1	21	24	264	4	ВСР	стовбурові шкідники	10	4	відпал
Залавське	27	22	1,8		1,8		7БП2ВЛЧ1СЗ	50	0,70	2	20	24	190	озлд (3)	ВСР	стовбурові шкідники	15	8	слабка
Залавське	14	100	2,7		2,7		7С32ЯЛЄ1БП	85	0,50	2	24	30	230	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	7	слабка
Залавське	18	38	0,8		0,8		4С33ЯЛЄ1ОС1ВЛЧ1БП	80	0,50	1	24	30	240	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	6	слабка
Залавське	61	21	0,8		0,8		5С32ДЗБП1ВЛЧ	49	0,80	1	20	26	200	4	ВСР	вітровал, бурелом	40	20	середня
Залавське	58	61	0,8		0,8		10СЗ	115	0,50	3	21	28	190	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	13	середня
Залавське	9	34	2,6		2,6		10СЗ+БП	62	0,70	2	19	20	260	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	8	слабка
Залавське	9	39	4,2	(1)	0,2	0,2	9С31БП	65	0,70	1	21	26	270	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	9	слабка
Залавське	57	8	1,9	(1)	1,0	1,0	7С33БП	40	0,80	1	17	20	200	озлд (3)	ВСР	вітровал, бурелом	20	10	середня
Карпилівське	10	4	9,0	(1)	3,5	3,5	10СЗ+БП	65	0,75	2	20	16	280	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	7	слабка
Карпилівське	21	57	1,4		1,4		5С32БП2ВЛЧ1ОС	80	0,60	2	22	26	230	озлд (3)	ВСР	стовбурові шкідники	20	9	слабка
Карпилівське	21	51	1,2		1,2		10СЗ+БП+ОС	80	0,65	1	27	28	390	озлд (3)	ВСР	стовбурові шкідники	20	5	слабка
Карпилівське	24	8	2,4		2,4		6БП1С3ЗВЛЧ	65	0,70	2	21	22	210	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	10	середня
Карпилівське	43	44	2,0		2,0		10СЗ+ДЗ+БП	58	0,70	1	21	22	300	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	8	слабка
Карпилівське	52	23	2,7		2,7		9ВЛЧ1БП	45	0,70	1	20	20	210	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	12	середня
Карпилівське	100	30	4,5	(1)	2,5	2,5	8БП2СЗ	50	0,80	2	20	22	220	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	11	середня
Мушпянське	45	20	13,1	(1)	10,0	10,0	10СЗ+БП	70	0,80	2	20	24	330	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	5	слабка
Мушпянське	54	1	13,3	(1)	2,0	2,0	10СЗ+БП	60	0,80	3	14	16	190	4	ВСР	стовбурові шкідники	10	5	слабка

Разом виявлено по підприємству:

107,4

В тому числі:

	107,4	відпал	слабка	середня	сильна
	107,4	24,3	64,4	18,7	
Шкідники	62,6	відпал	слабка	середня	сильна
		20,9	40,3	1,4	
стовбурові шкідники	62,6	20,9	40,3	1,4	

Хвороби

березова губка
Омела біла
Серцевинна гниль
основа губка *

	44,8	відпал	слабка	середня	сильна
		3,4	24,1	17,3	
вітровал, бурелом	44,8	3,4	24,1	17,3	
Захаращеність					

В результаті лісопатологічного обстеження лісових насаджень надлісництва встановлено, що санітарний стан обстежених насаджень є незадовільний на площі – 107.4 га, зокрема:

- Федорівське лісництво – 9.6 га;
- Томашгородське лісництво – 22.9 га;
- Рокитнівське лісництво – 15.0 га;
- Залавське лісництво – 32.2 га;
- Карпилівське лісництво – 15.7 га;
- Мушпянське лісництво – 12.0 га;

Натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування:

Федорівське	67	20	0,8				10СЗ	1		1				4	ВСР	аварії та стихійні лиха	30	не виявлено
Федорівське	17	30	1,0				Галлянина природне поновлення СЗ 10БП	5		1	2			4	ВСР	аварії та стихійні лиха	35	не виявлено

В насадженні наведеному вище, натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування (по складу насадження, середній висоті, діаметру, повноті та запасу деревини). Акт виявлення розбіжності по матеріалах лісовпорядкування представлено.

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійних (VI - категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В ході лісопатологічного обстеження спостерігається, що насадження є частково пошкодженні в наслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території надлісництва, в 2024-2025 роках.

Вітровалом та буреломом пошкодженні як хвойні так і листяні породи.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захаращеність.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Також відмічається, що наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по надлісництву на загальній площі – **107.4 га**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах надлісництва, що завдається шкідниками, хворобами та стихійними лихами, з метою оздоровлення насаджень рубку провести у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести на площі – **107.4 га**, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **107.4 га**.

3.Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4.Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.

5.В осередках стовбурних шкідників, вітровалів та буреломів заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6.Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами надлісництва, та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації. Вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7.Лісовій охороні надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням поставити на облік згідно лісопатологічного журналу.

8.При проведенні відводів під вибіркові санітарні рубки, в частині насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9.Спеціалістам надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10.Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 17-22.04.2025 року.

Акт складено в 3-ох примірниках:

1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Клесівському надлісництву;

3-й - Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

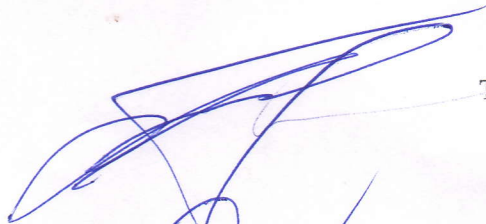
Акт підписали:

Завідувач сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

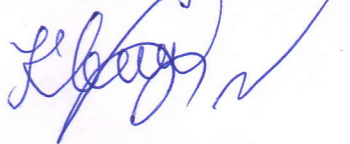
Сергій МУЗИЧКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Вікторія ОРЕШКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Руслан МАЦЕЛИК

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Ярослав БІЛОПІЛ

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

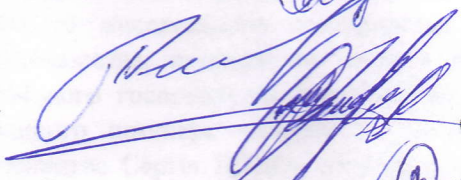
Антон СТЕЛЬМАХ

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

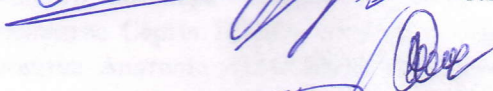
Яна ЛИМАР

Помічник начальника Клесівського надлісництва

Олег ШИЛО

Провідний інженер охорони та захисту лісів Філії

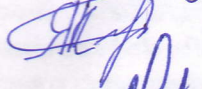
Олексій ЧЕЛОМБИТЬКО

Лісничий Томашгородського лісництва

Сергій ШИЛО

В.о. лісничого Мушніянського лісництва

Ярослав КОВАЛЕВИЧ

Лісничий Федорівського лісництва

Микола АРТЮШОК

Лісничий Залавського лісництва

Анатолій АМБРАМЧУК

Лісничий Рокитнівського лісництва

Ігорь КИСОРЕЦЬ

Лісничий Карпилівського лісництва

Михайло БРИЧКА